

***Pagini din trecutul muzeografiei gălățene. Acte, documente, corespondență și note*, editor Costin Croitoru, Muzeul Brăilei, Editura Istros, Brăila, 2009, XXXVIII+277 pag.**

Lucrarea de care ne ocupăm în aceste rânduri a fost lansată în luna mai 2010, la Brăila, fiind editată de dl. Costin Croitoru, „gălățean vremelnic” (conform propriilor afirmații), domnia sa activând în prezent ca cercetător științific în cadrul Muzeului Brăilei. Evident, orice contribuție nouă la cunoașterea trecutului muzeografiei gălățene este de cel mai mare interes pentru cei ce slujesc Muzeul de Istorie Galați, astfel că am purces la lectura volumului subscris de dl. Croitoru cu cea mai mare atenție.

Din nefericire, din multe puncte de vedere, volumul *Pagini din trecutul muzeografiei gălățene. Acte, documente, corespondență și note* nu reprezintă nici pe departe un pas înainte în cunoașterea acestei probleme, domnia sa rezumându-se în general la reluarea unor chestiuni deja de notorietate în rândurile specialiștilor, realizând o „carte din cărți”, fără recursul necesar la arhivă. Ori, acest lucru este de natură să conducă la concluzii eronate, deoarece „notorietatea” unei informații nu este echivalentă întotdeauna cu valoarea ei de adevăr.

Această afirmație poate fi verificată dacă ne aplecăm asupra paginilor de *Considerații privind primele preocupări muzeale și arheologice la Galați*, (pp.VII-XXXVIII). Pentru redactarea acestor pagini, domnul Croitoru a folosit aceeași bibliografie din articolul *Despre unele preocupări muzeale și arheologice la Galați*, în *Perspective asupra istoriei locale în viziunea tinerilor cercetători*, Muzeul Brăilei, Editura Istros, III, Galați, 2007, p. 235-245, bibliografie pe care, în parte, a preluat-o din studiile publicate de Leon Eșanu, Paul Păltănea sau Viorica Steluța Piscică, fără a cerceta documentele din dosarele fondurilor Serviciului Județean al Arhivelor Naționale Galați, menționate explicit la notele de subsol, ca și cum ar fi fost vorba de o investigație directă și personală a domniei sale. De fapt, singurul material arhivistic la care domnul Croitoru a avut acces direct sunt documentele Muzeului de Istorie Galați, legate în dosarul „România, Direcțiunea Școlii primare n. 6 de băieți – Galați, Dosarul Muzeului, (nr.) 5, 1 aprilie, 1913”, copiate de dl. Croitoru în intervalul 2004 – 2008 și incluse în volumul recenzat. Acest dosar, botezat incorect de autor „dosarul Școlii de Băieți nr. 6, 1913-1936”,

Danubius, XXVIII, Galați, 2010, p.283-292.

reprezintă singura bază documentară a unei „istorii fundamentate” a Muzeul de Istorie Galați, restul cercetărilor fiind tributare, uneori până la literă, studiilor subscrise de autorii menționați mai sus.

Grigore Trancu-Iași, făcând referire la problema păstrării și cercetării arhivelor, scria în articolul *Verificați arhivele* („Universul”, 22 noiembrie, 1938), că „viața socială și cea individuală se desfășoară în **viu grai și grafie** (s.n.). Partea verbală dispăre; rămân numai urmele scrise din care cercetătorii viitorului caută să reconstituie civilizațiile dispărute”.

La rândul său, Al. Doru Șerban exprima câteva puncte de vedere, într-un articol intitulat *Talentul de a scrie o carte documentară*, din *Viața în Gorj*. Referindu-se la rigoarea științifică pe care trebuie să o aibă cel care se hotărăște să realizeze o lucrare documentară, Al. Doru Șerban consideră că „autorul e bine să aducă **nota autentică** a cărții prin **cercetări personale**... (s.n.). El trebuie să fie corect și să consemneze sursele bibliografice preluate sau cercetate, dintr-un respect față de autorii acestora, dar și față de cititori”. Ignorând asemenea criterii, dl. Croitoru ajunge, de multe ori, la concluzii eronate. Astfel, el consideră că la Muzeul de Istorie Galați există fondurile documentare *Urechia, Pașa sau Rezidența regală*, făcând confuzie între *fonduri arhivistice și dosare de arhivă* (vezi p. XXI-XXXVIII). Apoi, majoritatea trimiterilor documentare invocate în paginile XVII-XXXVIII sunt eronate, fără concordanță cu înscrisurile din Registrul inventar general al Muzeului de Istorie Galați, iar unele documente sunt prezentate ca inedite, deși ele au fost deja publicate. Consultarea studiului Vioricăi Steluța Piscică, *Contribuții la istoria muzeografiei românești. Muzeul Pașa din Galați (Revista Muzeelor, XL, 2005, nr.2, p.72-75)*, l-ar fi făcut pe dl. Costin Croitoru să afle, de exemplu, că așa-numitul dosar Pașa a fost valorificat și publicat chiar în perioada când era angajatul muzeului gălățean. Lectura acestui studiu i-ar fi arătat, în plus, că documentele din Dosarul Muzeului (1913-1927) au fost inventariate „filă cu filă”, fără să existe documente neinventariate, după cum afirmă domnia sa.

Aceste omisiuni și erori nu sunt singulare, șubrezind „documentarea și rigoarea științifică” pe care dl. Croitoru o invocă ca profesiune de credință. Zăbovind asupra demersurilor întreprinse de oficialitățile gălățene, în anul 1921, pentru transformarea casei domnitorului Alexandru Ioan Cuza în Muzeu, domnia sa face trimitere și la documente păstrate la Serviciul Județean al Arhivelor Naționale Galați, Fond *Primăria orașului Galați*, dos. 20/1921(p.XXV, nota 25). Din nefericire pentru dl. Croitoru, dosarul respectiv conține documente reprezentând corespondența privitoare la aprovizionarea cu lemne pentru nevoile populației din Galați, semn limpede că autorul nu a deschis niciodată acest dosar. Nici dosarul 17/1939 (nota 26), din fondul citat mai sus, nu a fost consultat vreodată de dl. Croitoru, iar când vorbește despre alcătuirea unui Comitet care să adune fonduri pentru cumpărarea Casei Domnitorului Alexandru Ioan I Cuza, face trimitere, prin nota de subsol nr.31, la fond Primăria municipiului Galați, *dos.22/1923, p.3-4*. De fapt, dl. Croitoru preia în **bloc citatul și nota nr. 5** (s.n.) din Leon Eșanu, *Înființarea muzeului „Cuza Vodă” în orașul Galați*, din „Cercetări Istorice”, (seria nouă), IV, Iași, 1973, p. 40, după care îl citează și pe Leon Eșanu. Numai că Leon Eșanu a greșit numărul dosarului, iar în arhivă, la dos.22/1923,

dăm peste documente referitoare la cererea băncii Marmorosch Blank et. Co, privind realizarea unor magazii din str. Cereș, nr.3 și 7, din Galați. De altfel, toate trimiterile bibliografice folosite de dl. Costin Croitoru în acest volum, pretinse a fi fost cercetate în arhive, nu sunt decât simple „copy-paste” din unele articole, parte deja invocate. Prin urmare, așa-numita documentare la S.J.A.N. Galați, invocată prin notele bibliografice de la p. XVII – XXXVIII, este falsă. Dacă citea cu atenție studiul lui Paul Păltănea, *Casa părintească din Galați a domnitorului Alexandru I. Cuza - Muzeu de Istorie*, în „Monumentul”, Iași, 2006, p. 103 – 117, dl. Costin Croitoru ar fi putut afla măcar cotele arhivistice corecte. Acest studiu nu au fost însă cercetat de dl. Croitoru.

De asemenea, făcând referire la perioada anilor 1913-1920, când liceul gălățean „Mihai Kogălniceanu” a funcționat în casa Cuza Vodă, (vezi p. XXV), domnul Croitoru face trimitere la studiul intitulat *Câteva date despre începuturile orașului Galați*, publicat de Paul Păltănea în „Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie “A.D.Xenopol”, VI, Iași, 1969, p.134. Căutând pagina cu pricina din volumul menționat de Costin Croitoru, găsim o parte din studiul istoricului și cercetătorului Nicolae Gostar, *Ius italicum în Dacia*. De fapt, editorul volumului *Pagini din trecutul muzeografiei gălățene* trebuia să facă trimitere la studiul istoricului și cercetătorului Paul Păltănea, *Alexandru Ioan Cuza și Galații*, publicat în „Danubius”, II-III, Galați, 1969, p. 134.

Dacă *Considerațiile* subscrise de domnul Croitoru ar fi fost susținute de o rigoare științifică adecvată, acestea ar fi dat cu adevărat substanță listei de documente scanate și publicate în cele 258 de pagini ale cărții. Din păcate, domnul Croitoru nu oferă nici pe departe o viziune integratoare asupra trecutului muzeografiei gălățene, rolul său reducându-se la unul de simplu copist al unor documente pe care domnia sa s-a gândit că „n-ar fi rău” să le publice. Din acest motiv, muzeologia gălățeană își așteaptă încă istoricul.

(Dragoș-Cristian CĂLDĂRARU)